

Pozmeňujúci návrh
poslankyne Národnej rady Slovenskej republiky Márie Kolíkovej
k vládnemu návrhu zákona, ktorým sa mení zákon č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení
niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov a ktorým sa menia
a dopĺňajú niektoré zákony
(tlač 1285)

Vo vládnom návrhu zákona, ktorým sa mení zákon č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (tlač 1285) navrhujem vykonanie týchto zmien:

1. Čl. VI sa vypúšťa.

Nasledujúce články sa primerane preznačia.

Odôvodnenie:

Navrhuje sa vypustiť navrhovanú „staronovú“ úpravu dočasného pridelenia sudcu. Ak má súd voľné miesto, má ho obsadiť výberovým konaním a nie „lepiť“ personálnu situáciu dočasným pridelením sudcu, ktoré je v konečnom dôsledku obchádzaním výberového konania predchádzajúceho obsadeniu voľného sudcovského miesta. Na súde vyššieho stupňa tak rozhoduje sudca, ktorého spôsobilosť na výkon funkcie na tomto „vyššom súde“ nebola overená zákonom predpísaným spôsobom, t.j. výberovým konaním na súd vyššieho stupňa. Vypustenie navrhovanej úpravy súvisí aj s otázkou overovania predpokladov sudcovskej spôsobilosti, ktorá sa pri dočasnom pridelení neuplatňuje. Akceptovaním novej úpravy dočasného pridelenia sa len posilňuje obchádzanie inštitútu overovania predpokladov sudcovskej spôsobilosti aj pri správnych súdoch.

2. V čl. XII, 5. bod znie:

„5. V § 3 ods. 8 sa slová „decembra 2022“ nahrádzajú slovami „mája 2023“.“

Odôvodnenie:

Cieľom súdnej reformy, ktorá sa časovo odkladá poľa tohto návrhu zákona, je zrýchliť a skvalitniť súdne konania tak, že sudca bude mať možnosť súdiť len v jednej hlavnej téme práva (napríklad jeden bude rozhodovať o trestných veciach a iný sudca o sporoch rodičov ohľadom zverenia detí), pričom efekty reformy mali tiež protikorupčný náboj. Protikorupčný náboj sa prejavuje v pretrhnutí lokálnych väzieb pri spájaní malých súdov do väčších celkov, osobitne sa mal prejavovať pri zriaďovaní správnych súdov. Pri nových správnych súdoch, to sú tie, ktoré rozhodujú o sporoch medzi štátom a občanom, zákon prísne určil podmienku pre každého sudcu tohto súdu, že má byť podrobený testu svojej osobnej integrity pre výkon funkcie sudcu, tzv. test sudcovskej spôsobilosti. Test sudcovskej spôsobilosti vykonáva Súdna rada. Znamená dôkladné preverenie, či daný sudca má predpoklady na riadny výkon funkcie sudcu.

Predpokladmi sudcovskej spôsobilosti sú podľa zákona morálny štandard a sudcovská integrita pre riadny výkon funkcie sudcu, a to, že kandidát na sudcu nemá finančné vzťahy s osobami z prostredia organizovaného zločinu. Nejde teda o otázku jeho vedomostí a zručností. Ide o otázku, či nie je podozrenie, že môže byť korupčný alebo tu nie sú iné vážne pochybnosti pre riadny výkon funkcie sudcu, napr. či kandidát nie je závislý od iných osôb alebo od návykových látok a ohrozuje tak slobodný výkon funkcie a podobne. Súdna rada pri vykonávaní testu sudcovskej spôsobilosti získava informácie aj z policajných databáz aj z SIS, alebo z vypočítania kandidátov. Preverujú sa tiež majetkové pomery, či zodpovedajú príjmom a ak nezodpovedajú, zisťuje sa pôvod týchto prostriedkov. Súdna rada rovnako vykladá morálne predpoklady a sudcovskú integritu napríklad tak, či osoba dodržiava pravidlá a hlavne aký postoj k pravidlám má, aké záruky nezávislosti kandidát dáva, ako rozmýšľa nad riešením rôznych situácií, v ktorých sa stretnú rôzne hodnoty. Súdna rada sa tiež pozerá na vlastnosti ako asertivita a schopnosti zastať si svoj názor, ale aj premýšľavosť, schopnosť vnímať právne spory v spoločenskom kontexte, ale aj nepodliehať tlaku od verejnosti. Jednoducho, či ten uchádzač o funkciu má vlastnosti a minulosť, ktorá signalizuje, že sa bude ako sudca správať tak, ako od neho právom očakávame.

A práve takýmto testom spôsobilosti podľa vládneho návrhu ministra spravodlivosti už nemajú prejsť všetci, ktorí sa hlásia na správny súd. Rovnaký test sa vyžadoval pri všetkých sudcoch, ktorí išli na Najvyšší správny súd. Práve zriadenie nových súdnych inštitúcií je jedinečnou príležitosťou, ako prinášať zrkadlo justícii, ak pri ich zriadení budeme prísni pri určení, kto na tieto inštitúcie môže ísť. Preto je potrebné zachovať pôvodne schválenú úpravu overovania predpokladov sudcovskej spôsobilosti u všetkých sudcov, ktorí chcú byť prelození na správny súd. Navrhujem trvať na overení sudcovskej spôsobilosti u všetkých sudcov, ktorí majú ísť na správny súd, ako je tomu v súčasnej právnej úprave, a preto navrhujem vypustiť z predkladaného návrhu zákona ustanovenie, ktoré umožňuje časti sudcov prejsť na správny súd bez takejto sudcovskej spôsobilosti.

3. V čl. XII, 10. bode, § 4 ods. 1 sa slová „preložení, pridelení a dočasne pridelení“ nahrádzajú slovami „preložení alebo pridelení“.

Odôvodnenie:

Vzhľadom na vypustenie novej úpravy dočasného pridelenie je potrebné toto zohľadniť aj v súvisiacom § 4 ods. 1, ktorý sa odkazuje na tento inštitút. Preto navrhujem vykonanie súvisiacej zmeny aj v čl. XII novelizačnom bode 10.

Podpisová listina k pozmeňujúcemu návrhu poslankyne Národnej rady Slovenskej republiky Márie Kolíkovej k vládnemu návrhu zákona, ktorým sa mení zákon č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (tlač 1285)

1. MĀRĀ KOLĪKOVĀ

2. MARIĀN VISIČUPIČ

3. TĀRĀŠ LEHŀISKÝ

4. VLĀDIMĪR LEDECKÝ

5. PETER ČRŀKOV

6. MĪCHĀL LUCĀK

7. ANNE ŽEMĀKOVĀ

8. JĀNKA ŠITĀO EIBĀNIKOVĀ

9. JĀN BENOŠĀ

10. BRĀNĀŠĀU BEŠĀKOVĀ

11. KĀROL GĀLEK

12. PĀTR OŠĀSTKÝ

13. ALOJZ ŠĀRĀNIK

14. ONDREJ DOSTĀĽ

15. VLĀDIMĪRĀ MĀRCĪNKOVĀ

